

LINKÖPINGS UNIVERSITET
HÄLSOUNIVERSITETET
Arbetsterapeutprogrammet,

Examensarbete i arbetsterapi, 15 Hp, Höstterminen 2010

Hälsouniversitetet
Arbetsterapeutprogrammet

Interventioner i de vardagliga aktiviteterna för personer med autism

- En litteraturstudie

Författare: Jenny Anderot, Therese Pierrou

Handledare: Pia Käcker

Godkänd version: _____
Signatur av handledare

Antal sidor: 44

Datum: 2011-01-20

Examensarbete i arbetsterapi, 15 Hp, Höstterminen 2009

Hälsouniversitetet

Arbetsterapeutprogrammet

Arbetets art: Uppsatsarbete omfattande 15 högskolepoäng, 90 poängsnivå, inom ramen för arbetsterapeutprogrammet, 180 hp.

Titel: Interventioner i de vardagliga aktiviteterna för personer med autism
– en litteraturstudie

**Titel på
Engelska**

Interventions in daily activities for people with autism
– a literature review

Författare: Jenny Anderot and Therese Pierrou

Handledare: Pia Käcker

Termin: Hösten 2010

Antal sidor: 44

SAMMANFATTNING

För de personer som får diagnosen autism är huvudproblematiken svårigheter i den sociala interaktionen och kognitiva funktionsnedsättningar. I denna studie undersöker författarna vilka interventioner som används för personer med autistisk diagnos och hur dessa används inom arbetsterapi. Syftet med studien är att beskriva interventioner inriktade på vardagliga aktiviteter för ungdomar och vuxna personer med autism. Metoden är en systematisk litteraturstudie. Fjorton artiklar har inkluderats i studien efter sökningar i olika databaser. Resultatet som bygger på en analys av dessa artiklar sammanfattar de interventioner som författarna har funnit. Efter analysen delade författarna upp resultatet i olika kategorier. De interventionsmetoder som författarna funnit är aktivitetscheman, fritidsprogram, Treatment and Education of Autistic and related Communication handicapped Children (TEACCH), gruppinterventioner, vänner och sociala berättelser, dessa interventionsmetoder anpassades sedan till arbetsterapi i diskussionen. De analyserade artiklarna visar på att det finns interventioner som har positiva effekter för personer med diagnosen autism när det gäller vardagliga aktiviteter. De funna interventionerna skulle kunna användas av arbetsterapeuter i arbetet med ungdomar och vuxna personer med autism.

Sökord: Autism, intervention, vardagliga aktiviteter, sociala förmågor, arbetsterapi

Examensarbete i arbetsterapi, 15 Hp, Höstterminen 2009

Faculty of Health Sciences
Occupational Therapy Programme

Title: Interventions in daily living for people with autism – a literature review

Authors: Jenny Anderot, Therese Pierrou

Term: Autumn 2010

ABSTRACT

The main problems for people with an autistic disorder are difficulties in social interaction and cognitive functioning. In this study the authors examine the interventions used in autistic disorders and consider how to use them in occupational therapy. The aim of this study is to describe interventions used in daily activities for adolescents and adults with autistic disorders. The method is a systematic literature review. It is based on 14 articles that were included after searching various databases. The result is based on an analysis of the articles, and summarises the interventions that the authors found. After the analysis the authors divided the results into different categories. The intervention methods in the studies were activity schedules, leisure programs, Treatment and Education of Autistic and related Communication handicapped Children (TEACCH), group interventions, friends and social stories. These intervention methods were adapted to occupational therapy in the discussion. The analyzed studies show that, regarding daily activities, there are interventions with positive effects for persons diagnosed with autistic disorders. The interventions can be used as a foundation for occupational therapists when they are working with adolescents and adults with autism.

Key words: Autism, intervention, daily activities, social skills, occupational therapy

Innehållsförteckning

1 INLEDNING	1
2 BAKGRUND	2
2.1 AUTISM	2
2.2 ARBETSTERAPI	3
2.2.1 Aktivitet	3
2.2.2 Delaktighet	3
2.2.3 Miljö	4
2.3 ARBETSTERAPI OCH AUTISM	5
3 SYFTE	7
4 FRÅGESTÄLLNINGAR	7
5 METOD	8
5.1 DESIGN	8
4.2 LITTERATURSÖKNING	8
5.3 ANALYS AV DATA	9
6 RESULTAT	11
6.1 AKTIVITETSSCHEMA	11
6.2 FRITIDSPROGRAM/TEACCH	12
6.2.1 Fritidsprogram	13
6.2.2 TEACCH	14
6.3 GRUPPINTERVENTIONER, VÄNNER, SOCIALA BERÄTTELSE	15
6.3.1 Gruppinterventioner	16
6.3.2 Vänner	18
6.3.3 Sociala berättelser	19
7 DISKUSSION	20
7.1 METODDISKUSSION	20
7.2 RESULTATDISKUSSION	22
7.2.1 Förslag på fortsatt forskning	24
8 SLUTSATS	25
9 REFERENSER	27

Bilaga 1: Granskningsraster

Bilaga 2: Artiklar sista urval

1. Inledning

Författarna har under sin tid på arbetsterapeututbildningen fått ett intresse för problematiken kring neuropsykiatriska funktionsnedsättningar, där intresset främst har riktats till den problematik som personer med diagnosen autism kan ha. Denna studie har gjorts för att försöka hitta litteratur som handlar om hur en arbetsterapeut kan utföra interventioner när de arbetar med personer som har funktionsnedsättning på grund av att de har begränsad förmåga i social interaktion, kognitiva funktionsnedsättningar och diagnosen autism. De flesta studier där arbetsterapeuter arbetar med den här patientgruppen omfattar mestadels interventioner som är inriktade på barn (Dawson & Walting 2000). Därför ville författarna hitta vetenskapliga artiklar och ny forskning som innefattar interventioner för ungdomar och vuxna personer med den här problematiken. I den här studien var det tänkt att ge ett bra basmaterial att arbeta vidare med inom arbetsterapin för att kunna få fler idéer om vad en arbetsterapeut kan använda för interventioner inom området. Författarna anser att inom målgruppen autistisk diagnos behövs det göras fler arbetsterapeutiska interventioner och att det är ett ämne för framtida utveckling inom arbetsterapin. Författarna ville ge en större insyn i problematiken som personer med autism kan ha och vilka intervention som kan göras av en arbetsterapeut. Mycket handlar om vardagliga insatser som kan göra en enorm skillnad för personer med autism. En arbetsterapeut kan använda sin kunskap om aktivitet, sociala miljön och delaktighet i interventioner för personer med autism.

2. Bakgrund

2.1 Autism

För få diagnosen autism krävs det att vissa kriterier är uppfyllda enligt klassifikationssystemet som American Psychiatric Association har tagit fram. Klassifikationssystemet heter diagnostic and statistical manual of mental disorders (DSM-IV). I DSM-IV finns det kriterier för att ställa en diagnos och för att uppfylla diagnoskriterierna måste symptomen vara funktionshindrande. Dessa kriterier är att det ska finnas kvalitativa funktionsnedsättningar i den sociala interaktionen följt av minst två av dessa kriterier, icke verbal kommunikation, svårigheter i att skapa nära relationer, brist på spontanitet, brist på social och emotionell ömsesidighet. Kvalitativa funktionsnedsättningar i kommunikation följt av minst ett av dessa kriterier, svårigheter när det gäller den verbala utvecklingen, svårigheter att förstå konversationer, brist på spontanitet när det gäller social imitation och försening i lekens utveckling. Kvalitativa funktionsnedsättningar i repetitiva och stereotypa beteenden följt av minst ett av dessa kriterier, stereotypa och reserverade mönster av intressen eller onormal intensitet, oförmåga att hantera störningar när det gäller rutiner, stereotypa och repetitiva rörelser av kroppen, upptagenhet med något objekt (American Psychiatric Association, 2000). En benämning som används inom autistisk syndrom är högfungerande autism. Det innebär att personen måste uppfylla diagnoskriterierna för autistiskt syndrom, inneha en normalbegåvning och fungerande tal men är kraftigt försenade i språkutvecklingen (Kadesjö, 2007).

Vidare har De Clercq (2007) definierat autism som en genomgripande (pervasiv) störning i utvecklingen. Hon förklarar att en person med autism helt enkelt tänker på ett annat sätt. En person med autism är ojämn i sina färdigheter, det kan innebära att denne presterar före sin utveckling i vissa avseenden och efter i vissa. En person med autism kan vara väldigt ordningsam på arbetet och vara specialist på sitt område men inte kunna klara av sina vardagssysslor i sitt hem som att diska, laga mat, handla och sköta om sin ekonomi (De Clercq 2007). En person med autism har ofta svårigheter i att utveckla kommunikation, fantasi och social förståelse. De får även svårigheter när det gäller att tyda kroppsspråket, särskilt ögonens språk (De Clercq 2007). Svårigheter i kommunikationen kan uttrycka sig i att en person med autism starkt vill förmedla något men har en oförmåga att förklara vad. Detta kan leda till aggressiva beteenden (Gillberg & Peeters 2002).

Gillberg (1999) beskriver olika svårigheter när det gäller autistiska syndrom som kan vara, svår begränsning av förmågan att interagera ömsesidigt med andra människor, svår begränsning av förmågan till ömsesidig kommunikation språkligt såväl som icke-språkligt samt extrem begränsning av beteenderepertoaren som kan yttra sig i utstuderade ritualbeteenden eller märkliga rutiner.

Även Peeters (1998) beskriver att personer med autism ofta har svårigheter med det sociala samspelet/interaktionen. Det kan vara svårt att ”avläsa” andra människors känslor, avsikter och tankar. Människor i ens närhet kan tro att personer med autism inte tar någon hänsyn till andra, men det handlar inte om egoism utan ett problem med det sociala samspelet. Även närhet kan vara ett stort problem för en person med autism. Brist på ömsesidighet och att kunna sätta sig in i andra människors perspektiv är det största problemet och detta kan märkas redan vid en tidig ålder.

Problematik i sociala situationer behöver inte betyda bristande språk eller brister i förståelse av kroppsspråk, det kan vara extrema reaktioner på ljud eller beröring. Ett beteende som kan förekomma hos personer med autism är att de håller för öronen i vissa sammanhang. Detta kan vara en reaktion på speciella ljud som skapar panik menar Gillberg (1999).

Personer med autism kan ha svårigheter i medkänslan och empati för andra människor (svårt att tolka andra människors känslor) som kallas Theory of Mind. En annan kognitiv svårighet är Central Coherens vilket är svårigheter att få ett begrepp om helheten, istället tänker dessa personer bara i detaljer och exekutiva funktioner som innebär att hantera nya situationer och fatta beslut samt lösa problem. Automatisering (t.ex. lära sig cykla) och generalisering som innebär svårigheter att använda kunskap i andra sammanhang än där man har inhämtat kunskapen (Kadesjö, 2007). Den kliniska bilden av autism är bristande empati, naiv, inadekvat och ensidig interaktion, nedsatt eller ingen förmåga att etablera vänskapsrelationer, pedantiskt, repetitivt tal, svag utvecklad icke – verbal kommunikation, helt uppslukad i vissa ämnen, klumpiga, dåligt koordinerade rörelser och märkliga kroppsställningar (Attwood, 2000).

2.2 Arbetsterapi

Förbundet Sveriges arbetsterapeuter (FSA) beskriver att målet med arbetsterapi är att främja patientens/kundens möjligheter att leva ett värdefullt liv i enlighet med sina egna önskemål och behov och i förhållande till omgivningens krav (FSA, 2005 s. 9).

2.2.1 Aktivitet

Aktivitet är ett centralt begrepp i arbetsterapi och FSA definierar aktivitet som ”människans utförande av meningsfulla och betydelsefulla uppgifter i interaktion/samspel med omgivningen” (FSA, 2005 s.14). International Classification of Functioning, Disability and Health (ICF) menar att aktivitet är en persons genomförande av en uppgift eller handling (Socialstyrelsen, 2003 s.14).

Crepeau och Boyt (2003) menar att aktiviteter i det dagliga livet (ADL), som också kallas vardagliga aktiviteter involverar aktiviteter såsom personlig vård, matintag, hygien, toalettbesök, bad och påklädning. Termen IADL (instrumentell ADL) syftar generellt till aktiviteter som kräver ett självständigt liv och inkluderar telefon användning, inhandling, matförberedelser, hushållning, medicinhantering, ekonomisk hantering, fritid och att klara sig självständigt i samhället Crepeau och Schell (2003).

Kielhofner (2008) menar att fritid är en icke obligatorisk aktivitet som fungerar som en inre motivation och engagemang. Tiden är inte förpliktigad med aktiviteter såsom arbete, egenvård eller sömn. Det är viktigt att behålla en balans av fritidsaktiviteter med andra områden av aktivitet. Om en person är engagerad i en vardagsaktivitet som han/hon vill och behöver göra för att må bra så är denne delaktig enligt Model of Human Occupation (MOHO).

2.2.2 Delaktighet

Delaktighet är en subjektiv upplevelse som inte innebär att man praktiskt ska kunna utföra aktiviteten utan det räcker att man själv upplever engagemang. Det utgår från vad individen behöver vara delaktig i och vill vara delaktig i. För att personen skall kunna vara engagerad är miljön en viktig del i aktiviteten. Om det finns engagemang i en aktivitet men man praktiskt inte kan utföra den anser Kielhofner (2008) att individen är delaktig.

International Classification of Functioning, Disability and Health (ICF) har en liknad förklaring av delaktighet som Kielhofner (2008). ICF menar att delaktighet är en persons engagemang i sin livssituation. Engagemang innefattar att vara involverad inom ett livsområde. Upplevelsen av delaktighet i en livssituation är beroende av motivation, vilket agerade som situationen innehåller och vilken situation man befinner sig i eller hur involverad man är i situationen. Att vara delaktig innebär att personer upplever engagemang i specifika situationer (Socialstyrelsen, 2003).

2.2.3 Miljö

Kielhofner (2008, s.86) definierar miljö som ”fysiska, sociala, kulturella, ekonomiska, politiska särdrag i ens kontext som påverkar motivationen, organisationen och utförandet av aktivitet.”

Enligt (Kielhofner, 2008) finns det både naturliga och konstruerade fysiska miljöer. Naturliga miljöer kan vara en skog eller en sjö. Konstruerade miljöer kan vara en skola, ett köpcentrum eller en arbetsplats. Dessa byggnader har genom sin design ett syfte och är oftast menade för bestämda beteenden och aktiviteter. Platser ses som ett utrymme (rum) där människor utför aktiviteter, tex en lägenhet, en bil eller en strand. Objekt är det som befinner sig i rummet som personen använder när de gör saker, t.ex. sängen, växelspaken eller en bilstol. Miljön kan både hjälpa eller stjälpa ett aktivitetsutförande. Man kan göra anpassningar i form av både platser och objekt. Den fysiska miljön kan hindra oss från aktivitet genom exempelvis långa trappor som på så vis försvårar framkomligheten för funktionshindrade och äldre. Den fysiska miljön kan också underlätta för oss exempelvis ramper etc. Den fysiska miljön påverkar alltså människans, framkomlighet, begränsningar, säkerhet, anpassningar och utgör en resurs för att kunna utföra aktiviteter.

Canadian Model of Occupational Performance (COPM) beskriver social miljö som en miljö där sociala prioriteringar, relationer mellan människor och olika sociala grupper delar värderingar, tro eller intressen (Kielhofner, 2004). AOTA (2008) beskriver social miljö som t.ex. en relation med en individ, grupp eller organisation, relation med samhällssystemet som influeras och etablerar normer, rollförväntningar och sociala rutiner. Enligt AOTA är det bra om klienten är engagerad i aktiviteten som involverar deras sociala miljö och reflekterar deras självständighet med denna miljö.

Kielhofner (2008) menar att social miljö handlar om hur människor integrerar med varandra, i så kallade sociala grupper, samt vad de gör. De sociala grupperna har stort inflytande på utvecklingen av rollbeteendet. En människa är involverad i flera olika sociala grupper som till exempel familj, vänskapskrets och arbetsgrupp. I varje grupp har man olika roller. Den sociala miljön är föränderlig genom att vänner försvinner, uppbrott från relationer samt dödsfall. Man kan anpassa den sociala miljön genom att det finns någon som hjälper till med utförandet av antingen hela aktiviteten eller delar av den (Kielhofner, 2008).

2.3 Arbetsterapi och Autism

Precis som AOTA (2008) beskriver är rutiner ett mönster av beteenden som relaterar till individuella aktiviteter i det dagliga livet. Rutiner är upprepande och ger struktur i det dagliga livet. Människor med autism behöver mycket strikta rutiner i det dagliga livet och tycker att endast små förändringar är svåra att hantera (Loth, Gómez & Happé 2008). När det gäller saker som händer utöver de vanliga dags rutinerna som högtider, semester, utflykter och födelsedagar bör detta planeras noga för att undvika att personen med autism upplever det som förvirrande och skrämmande (Wing, 1996).

En stor del av de personer som har autism kan ha svårt att få aktiviteter gjorda, detta kan bero på låg motivation. Genom planering av de dagliga aktiviteterna kan till exempel ett schema över vilka aktiviteter som skall göras under dagen användas, då kan mycket onödigt stress undvikas. Då vet man precis vad som skall göras och när det skall göras vilket medför struktur i vardagen för personer med autism (Högberg, 2009). När en arbetsterapeut möter personer med funktionsnedsättning där nedsatt tidsuppfattning, planerings- och organisationsförmåga förekommer kan en arbetsterapeutisk intervention vara användbart. Arbetsterapeuten kan använda ett aktivitetsschema för att klienten ska få ett bra aktivitetsmönster genom schemaläggning och därmed kan klienten få en balans mellan aktivitet och vila. Arbetsterapeuten har en viktig uppgift när det gäller att motivera klienten till engagemang i olika dagliga aktiviteter (Eklund, Gunnarsson & Leufstadius 2010).

Enligt Gillberg och Peeters (2002) finns begränsningar när det gäller praktiska sociala färdigheter som grundläggande ADL. Svårigheter kan finnas vid måltider, när man ska hälsa på människor och att bruka allmänna kommunikationsmedel. För att förbereda en person med autism som på väg mot vuxenlivet är det bra om det görs insatser för att öka självständigheten. En arbetsterapeut arbetar för att

sträva mot självständighet i det dagliga livet och mot att öka de sociala färdigheterna för personer med autism (Case-Smith & Arbesman 2008).

En del människor med autism upplever att de lever ett ensamt liv. Det kan saknas nära och långvariga relationer med andra människor. Detta beror ofta på svårigheten man har med sociala kontakter och med att kommunicera samt de intressefixeringar och annorlunda beteenden som kan förekomma (Klasén McGrath, 2008). En stor del av personer med autism har specialintressen som tar upp mycket tid från deras liv och att man bara kan fokusera på en sak i taget är inte ovanligt. Intressen kan variera under livets gång och ett vanligt intresse är att man samlar på något. Att fördjupa sig inom ett särskilt ämne är också vanligt (Högberg, 2009). Enligt Kielhofner (2008) beskriver social miljö som sociala relationer till andra människor och tillhörighet till sociala grupper. På grund av intresse fixeringar som personer med autism kan ha kan det bli mycket fokus på sig själv och sina intressen vilket kan vara ett hinder i den sociala miljön. Delaktighet och engagemang i olika sociala aktiviteter kan därför saknas eftersom intresset bara riktas mot specialintresset.

Kielhofner (2008) menar att aktiviteter ska vara meningsfull för att främja hälsa och självständighet. Personer med autism kan ha det svårt att få meningsfulla fritidsaktiviteter, detta för att många aktiviteter som erbjuds i samhället är inte anpassade för personer med autism. Det kan bero på att det är för mycket folk eller för många olika intryck samt alltför högljutt. Detta kan leda till att personer med autism sitter ensamma hemma och inte har något större socialt liv. Många personer med autism behöver hjälp med vardagsstrategier t.ex. hjälp med att planera och strukturera upp dagen så att man kan få saker gjorda (Danmo, 2006). Det kan finnas vissa svårigheter när det kommer till att utveckla fritidsaktiviteter. Oftast vill personer med autism inte prova på nya saker och har svårigheter i det sociala samspelet. Därför är det viktigt att lära ut nya fritidsfärdigheter när det gäller den individuella utvecklingen (De Clercq, 2007). Det är viktigt att personer som finns i den autistiskes närhet tar reda på alla chanser till sysselsättning, när det gäller att hitta intressanta fritidsaktiviteter för den enskilde (Wing, 1996).

För att kunna motivera en person med autism kan arbetsterapeuten anpassa miljön och därmed förstärka engagemang i aktivitet. Anpassning av miljön kan ge en ökad positiv interaktion i den sociala miljön och därmed öka intresset för aktiviteter för personer med autism. Aktiviteter i den sociala miljön som t.ex. att samarbeta och dela med sig av erfarenheter kan vara en strategi för en

arbetsterapeutisk intervention (Case-Smith och Arbesman 2008). En arbetsterapeut kan öka delaktighet i sociala interaktioner genom att använda sig av relationsbaserad intervention som inriktar sig på att utveckla relationer. Detta medför en utveckling de sociala och emotionella förmågorna (Case-Smith & Arbesman 2008). Gruppaktiviteter är en mycket bra intervention för personer med autism som behöver träna på det sociala samspelet. Gruppaktiviteter stärker självkänslan, ökar den sociala kompetensen och kommunikationsförmågan (Wasteson, 2010). Gruppaktiviteter främjar en av människans mest grundläggande behov att vara en social varelse. Vi människor lever i en ständig interaktion med andra och i olika sociala sammanhang. Om det finns en problematik i den sociala interaktionen kan det vara svårt att vara delaktig i det samhälle vi lever i. Arbetsterapeutiska behandlingar och rehabiliteringar/habiliteringar kan organiseras i mindre grupper i minimiljöer, där möjligheten kan finnas att förbättra sin förmåga att interagera med andra. Deltagande i gruppaktiviteter kan göra att man får en ökad känsla av att inte vara ensam med sin problematik. Viktiga faktorer för de arbetsterapeutiska grupperna är gruppssammanhållningen, aktivitetsfaktorer, känslor, förståelsefaktorer och handlingsfaktorer (Eklund et al. 2010).

I arbetsterapi inriktade på gruppinterventioner finns två olika huvudtyper, den uppgiftsorienterade och den stödorienterade. Målet med den uppgiftsorienterade arbetsterapeutiska gruppinterventionen är att utveckla färdigheter inom boende, fritid och social samvaro. Målet med den stödorienterade arbetsterapeutiska gruppinterventionen är att utveckla verbal kommunikation och icke verbal kommunikation samt känslor (Eklund et al. 2010).

3. Syfte

Syftet med studien är att beskriva interventioner inriktade på vardagliga aktiviteter för ungdomar och vuxna personer med Autism.

4. Frågeställningar:

- Vad finns det för interventioner för att klara av de vardagliga aktiviteterna i hemmet, på fritiden och i den sociala gemenskapen?
- Vilken problematik inriktar sig interventionerna på i de vardagliga aktiviteterna hos personer med autism?
- Hur genomförs interventionerna och ger interventionerna någon positiv inverkan på problematiken hos personerna med autism?

5. Metod

5.1 Design

För att kunna söka kunskap inom det valda problemområdet valde författarna att göra en systematisk litteraturstudie som enligt Forsberg och Wengström (2008) är bra om man vill redogöra för aktuell forskning inom ett speciellt ämne. Det innebär att man systematiskt söker och kritiskt granskar aktuell forskning inom ett problemområde. Författarna valde ett syfte med problemområdet i åtanke. Sökord valdes efter analys av syftet och vilken innebörd de hade i det engelska språket för att kunna söka efter publicerade vetenskapliga artiklar inom området.

5.2 Litteratursökning

För att göra sökningar efter publicerade artiklar valdes olika databaser ut. För att kunna hitta vetenskapliga artiklar är det bra att välja bland bibliotekets databaser (Ejvegård 2009). Databaserna har författarna valt genom att undersöka Linköpings universitetsbiblioteks sida för arbetsterapeuter och deras förslag på vilka databaser som är relevanta för arbetsterapi. Data insamlingen gjordes från mars till augusti 2010. Författarna valde databaserna: Amed, Cinahl, Pubmed, Scopus och Sökorden som användes i sökningarna var occupational therapy, intervention, activity, activity in daily life, activities of daily living, structure, social skills, autism, leisure och autism spectrum disorder. Activity of daily living, structure, intervention, activity, leisure och occupational therapy är MECH termer. De andra sökorden använde författarna genom att undersöka vilka nyckelord som användes i de artiklarna författarna hittade som passade in på de inklusions och exklusionskriterierna som författarna hittade. Sökorden har använts i olika kombinationer till exempel så har AND och OR använts i sökningarna. Forsberg och Wengström (2008) anser att betydelsen av att förtydliga de frågeställningar som finns via inklusions- och exklusionskriterier. Begränsningar gjordes av författarna på vissa databaser enligt inklusionskriterierna. Inklusionskriterier och exklusionskriterier som författarna beslutade att använda var:

Inklusionskriterier:

- Artiklarna ska innehålla interventioner
- Artiklarna ska vara publicerade på engelska
- Artiklarna ska vara publicerade under åren 2000-2010
- Det ska handla om ungdomar och vuxna personer med autism. Artiklarna måste minst ha en deltagare som är 15 år eller äldre.
- Artiklarna ska vara åtkomliga i fulltext elektroniskt genom Linköpings universitetsbibliotek

Exklusionskriterier:

- Litteraturstudie

Urvalsprocessens gick till så att författarna i första stegen sökte med de olika sökorden på de databaser som valts ut genom bibliotekets hemsida för arbetsterapeuten. Först gick författarna igenom sökresultaten för att hitta relevanta titlar på artiklarna. Författarna läste efter det titlarna för att välja ut de som var relevanta enligt studiens syfte och frågeställningar. Av de utvalda titlarna återstod 145 artiklar, dessa 145 artiklar läste författarna abstractet på. Därefter valdes 38 artiklar ut för att granskas i sin helhet och analyserades genom inklusionskriterierna. Av dessa var det fjorton artiklar kvar som inkluderades i studien. Författarna använde Ulrich när de analyserade de publicerade artiklarna för att granska om de var vetenskapliga. Sökningarna för de sista utvalda artiklarna finns i bilaga 2.

5.3 Analys av data

För att kunna analysera artiklarna i sin helhet vilket Friberg (2006) rekommenderar, delade författarna upp insamlad data och analyserade artiklarna genom syftet och frågeställningarna. Författarna analyserade data genom att följa Fribergs (2006) steg att analysera interventionsstudierna. Författarna läste först igenom studiens artiklar noga för att kunna få en uppfattning om vad artiklarna handlade om. När artiklarna hade lästs igenom noga gjordes en analys av olika nyckelord som senare delades upp i olika kategorier. För att författarna senare skulle kunna skriva ett resultat skrevs först en sammanfattning av alla de fjorton artiklarna för att kunna få en helhet av materialet (bilaga 1). Likheter och skillnader i interventionsstudierna analyserades av författarna för att kunna få klarhet i de olika

kategorierna och interventionerna. Kategorierna och nyckelorden analyserades för att kunna få ett så bra urval av material som möjligt och att finna en bra struktur för resultatet. Kategorierna som författarna fann finns under i resultatet. För att granska artiklarnas evidens och få klarhet i artiklarnas bevisvärde använde författarna Holm (2000) som grund. Holm (2000) beskriver olika grader av evidens genom en evidenshierarki, nedan beskrivs evidensen olika skalor:

1. En stark evidens från minst en systematisk översikt av flera väldesignade randomiserade kontrollerade studier.
2. En stark evidens från minst en välgjord randomiserad kontrollerad studie av bra storlek.
3. Evidens från en välgjord studie utan randomisering, det kan vara en studie med en grupp, före- och eftermätningar, en kohortstudie, tid serier, eller matchade kontrollerade fallstudier.
4. Evidens från en väldesignad icke experimentell studie från mer än en center eller forskningsgrupp.

För att tydliggöra de olika artiklarnas evidensskala finns här nedan en tabell. Vilken artikel som om hör till vilken siffra finns i bilaga 1.

Tabell 1

Artiklarnas olika evidensskala enligt Holm

Artikel Evidens-nivå	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
1														
2	X							X			X			X
3		X	X	X	X	X	X		X	X		X	X	
4														

6. Resultat

För att kunna få en bra översikt över de fjorton artiklarna som uppfyllde inklussionskriterierna i denna studie har författarna valt att strukturera upp resultatet efter kategorierna som författarna kom fram till efter analys av data. Författarna gjorde en sammanställning av de fjorton artiklarna (bilaga 1).

Totalt fick författarna fram sex kategorier med olika inriktningar bland de fjorton interventionsstudierna. Syftet med studien var att få fram interventioner inriktade på vardagliga aktiviteter för ungdomar och vuxna personer med autism. Vid analys av de fjorton artiklarna och utifrån syfte och frågeställningar kom författarna fram till sex kategorier, aktivitetsscheman, fritidsprogram, TEACCH, gruppinterventioner, vänner och sociala berättelser. Kategorierna är strukturerade efter frågeställningarna i denna studie.

6.1 Aktivitetsscheman

Författarna fann tre artiklar som är inriktade på att använda scheman för att kunna få struktur i vardagen. Ett schema kan vara en fördel för personer med autism för att kunna få ett begrepp om vad som ska hända under dagen. En artikel är inriktad på scheman genom att strukturera upp olika aktiviteter. Interventionen i denna artikel kallas aktivitetsscheman (Watanabe & Sturmey, 2003). De andra artiklarna som har inriktningen på att strukturera upp vardagen genom scheman handlar om structure teaching som är en del av TEACCH metoden. (Siaperas & Beadle-Brown, 2006; Persson 2000). Structure teaching förklaras vidare under kategorin fritidsprogram och TEACCH.

Aktivitetsscheman är en metod som har används för att strukturera upp vardagen. För att personer med autism ska kunna uppleva att det finns en viss struktur i vardagen kan ett aktivitetsschema underlätta. Ett aktivitetsschema ska vara individuellt och bygga på personens intressen. Aktiviteterna i schemat ska vara valbara så att personen själv ska kunna välja vilka aktiviteter som ska vara med i schemat (Watanabe & Sturmey, 2003).

Att komma igång med aktiviteter och hitta motivation i olika aktiviteter kan vara svårt för personer med autism. Då kan ett individuellt schema vara bra för att kunna öka motivation, engagemang och

självständighet i aktivitet. Om personer med autism har chansen att välja vilka aktiviteter som de är intresserade av kan därmed motivationen öka (Watanabe & Sturmey, 2003).

Interventionen med aktivitetsschema gick till så att deltagarna med autism fick ett individuellt schema som var anpassat personens problematik. Aktiviteterna var individuellt anpassade efter varje deltagares intresse och vilka aktiviteter som skulle göras under dagen. Under inledningsfasen skrev handledaren varje morgon schemat på tavlan och gav uppgiftspappret till deltagarna. Handledaren uppmanade sedan deltagarna att göra dagens schema. Deltagarna fick sedan välja aktiviteter. I början var det svårt för deltagarna att välja aktiviteter och då hade de stöttning och hjälp av en handledare. I senare delen av interventionsfasen hjälpte handledaren inte deltagarna (Watanabe & Sturmey, 2003).

Efter interventionen förbättrades deltagarnas produktivitet när det gäller att sammanställa dagens schema och förmågan att välja aktiviteter under dagen. Effekten av interventionen gjorde att deltagarna blev mer involverade i lämpliga aktiviteter och det visade sig ha en positiv inverkan på deras beteende. Finns inte förmågan att göra ett eget val av aktivitet hos en person så är denna intervention lämplig (Watanabe & Sturmey, 2003).

6.2 Fritidsprogram och TEACCH

Fritidsprogram är en intervention för personer med autism. För att kunna utföra ett fritidsprogram behövs handledare som är fokuserade på deltagarnas intressen och förmågor. Handledarna behöver även ge viss struktur i interventionen. Aktiviteterna i fritidsprogrammet var inriktade på olika grader av svårigheter och var anpassade till de individuella förmågorna. En viktig del i fritidsprogrammet var att det var byggt på flexibilitet (Garcia-Villamizar & Dattilo, 2010).

Interventionerna som gavs till deltagare på gruppboenden har byggts på TEACCH metoden och structure teaching. Filosofin i TEACCH metoden inkluderar en förståelse av autism. Den största fokuseringen ligger på de individuella behoven, göra lämpliga anpassningarna i den fysiska miljön och förbättra förmågor. Mycket går ut på att använda sig av intressen som personen har. Användningen av structure teaching är en viktig del av TEACCH metoden. Structure teaching består av att organisera den fysiska miljön, göra den så tydlig som möjligt genom scheman, arbetsprocesser och visuella hjälpmedel (Persson 2000; Siaperas & Beadle-Brown, 2006). En artikel har använt sig av TEACCH metoden men

inte structure teaching (Van Bourgondien, Reichle & Schopler, 2003)

6.2.1 Fritidsprogram

För att öka delaktighet i den sociala interaktionen för personer med autism kan det vara bra att använda en intervention som är inriktad på fritidsaktiviteter. Det som finns är fritidsprogram som är inriktade på olika individuella intressen, det kan t.ex. vara olika typer av fysik aktivitet, gå på något evenemang, spela spel och utföra hantverk (Garcia-Villamisar & Dattilo, 2010).

Problematiken för personer med autism t.ex. i den sociala interaktionen kan leda till mycket stress och ångest. Det är även bevisat att personer med autism har en högre grad av social otillfredsställelse och det kan leda till isolering och känslor av ensamhet. För att personer med autism ska få mer livskvalité finns det en koppling mellan att förminska de negativa effekterna som problematiken medför och öka delaktigheten i fritidsaktiviteter. Att utveckla sina intressen har en positiv inverkan på den problematik som finns inom autism (Garcia-Villamisar & Dattilo, 2010).

För att kunna göra ett fritidsprogram som är individuellt anpassat för varje deltagare gjordes olika bedömningar av deltagarnas nuvarande fritidsmönster och intressen. Efter det valdes olika material och fritidsaktiviteter ut för att skapa en fritidslivsstilsprofil för varje deltagare, dessa individuella fritidsaktiviteter var sedan valbara för deltagarna. Efter det träffades deltagarna i en gruppintervention, gruppinterventionerna var indelade i olika områden av intressen som var media aktiviteter (cd-spelare, radio, tidningar), fysik aktivitet (simning, bowling, hiking, frisbeekastning), spela olika spel, hantverk av olika slag (dataspel, pussel, samlingar) och olika evenemang (titta på film, konserter, museum). Handledarna valde även ut aktiviteter som hade målet att deltagarna skulle träna på att socialiseras i grupp. Handledarnas huvudmål var att fokusera på deltagarnas intressen och förmågor samt att ge struktur och stöd till deltagarna (Garcia-Villamisar & Dattilo, 2010).

Resultatet visade en övergripande minskning av stressnivån för deltagarna, samt en betydande ökning av de fyra livskvalités faktorer som mättes (tillfredsställelse, oberoende, kompetens, social interaktion) i jämfört med kontrollgruppen (Garcia-Villamisar & Dattilo, 2010).

6.2.2 TEACCH

Interventioner som författarna hittade med inriktning på aktiviteter i hemmet hade fokus på interventioner som gavs i olika gruppboenden. Det innebär att deltagarna redan bodde i ett gruppboende (med egna lägenheter) (Persson, 2000; Siaperas & Beadle-Brown, 2006). I en artikel skapades det ett interventionsprogram som grundades på TEACCH metoden med syftet att använda det i olika gruppboenden (Van Bourgondien, et al. 2003).

Interventionerna på gruppboendena som var inriktade på TEACCH hade fokus på helheten i den problematik som autism medför. Inriktningen på problematiken i interventionen kunde vara problematik i kommunikation, i den sociala interaktionen och avvikande beteenden samt svårigheter när det gäller självständighet i personlig vård och i samhället, att få struktur i vardagen och göra meningsfulla aktiviteter (Van Bourgondien, et al. 2003; Persson, 2000; Siaperas & Beadle-Brown, 2006).

Personalen på de olika gruppboendena utbildades först för att kunna genomföra interventionen, i ett fall även anhöriga. Grunderna i interventionen bygger på ett starkt samarbete mellan personal och anhöriga. Den fysiska miljön anpassades till deltagarnas problematik bland annat med olika visuella hjälpmedel för struktur (foto för kläderna i garderoben) och påminnelse (foto på aktiviteter på toaletten). Individuella dagliga synliga scheman gjordes för att deltagarna skulle få struktur, ett för arbete och ett för fritidaktiviteter (Persson, 2000; Siaperas & Beadle-Brown, 2006). Interventionsprogrammet som grundar sig på TEACCH är ett program ges under 24 timmar. Personalen får kunskap i att använda en individuell strategi för att lära ut nya förmågor, minska beteendeproblem. Fokus ligger på att lära deltagarna att använda deras styrkor och visuella förmågor för att kompensera för deras aktivitetsnedsättning. Efter utbildning av personalen rekryterades deltagarna i olika gruppboenden och familjehem till platsen där interventionen skulle äga rum. Deltagarna delades upp i tre olika grupper beroende på kognitiva förmågor, kommunikations förmågor, graden av autism, graden av beteendesvårigheter och graden av stöd från personalen (Van Bourgondien, et al. 2003).

Resultatet visade att alla deltagarna gjorde framsteg i socialt beteende på gruppboendet. Eftersom beteenden påvisar hur bra människor mår, påvisar det indirekt positiva förbättringar i livskvalité. På

grund av detta är det rimligt att dra slutsatsen att livskvaliteten hos dessa deltagare har förbättrats. Detta resultat visar att structure teaching fungerar bra för vuxna personer med autism. Slutsatsen för dessa resultat är att vuxna människor med autism som behandlas med structure teaching kommer att få mindre beteendeproblem, mer självständighet och känna sig mer anpassad till det dagliga livet (Persson, 2000). I den andra artikeln som inriktar sig på intervention som grundar sig på TEACCH i gruppboende gjordes signifikant förbättring i deltagarnas personliga självständighet, sociala förmågor och kommunikation. Slutsatsen var att det var en signifikant förändring i aktivitet och socialt beteende. Deltagarna ökade antalet aktiviteter av olika typer inte bara fritidsaktiviteter (Siaperas & Beadle-Brown, 2006). Interventionsprogrammet som inriktades på TEACCH visade att deltagarna gjorde framsteg i struktur genom de individuella programmen inom områden såsom kommunikation, självständighet (genom att använda ett visuellt system), sociala förmågor, och ADL färdigheter jämfört med personerna i kontrollgruppen (Van Bourgondien, et al. 2003).

6.3 Gruppinterventioner, vänner och sociala berättelser

Gruppinterventionerna var inriktade på problematik i den sociala interaktionen. Här förklaras olika teorier och metoder som förekommer i den sociala interaktionen. En teori är Mind reading är en guide till emotioner och mentala tillstånd. Det är baserat på en taxonomi och ett system för 412 emotioner och mentala tillstånd. Dessa emotioner är indelade i 24 olika grupper av känslor. Det finns flera grader av utvecklingsnivåer i mind reading, den första utvecklingsnivån börjar vid fyra års ålder och slutar i vuxen ålder. Mind reading bygger på att öka färdigheter i den sociala kognitionen, det innebär att få en bättre förmåga att känna igen känslor i en social interaktion, denna teori kallas även för theory-of-mind (ToM) (Golan & Baron-Cohen 2006, Turner-Brown, Perry, Dicher, Bodfish & Penn 2008). Frankfurt social skills training (KONTAKT) är en metod som är skapad för personer med autistisk spektrum diagnos. Främst fokuserar KONTAKT på att öka färdigheter inom det sociala samspelet, konversation, förstå sociala regler och relationer. Identifiera och tolka verbal och ickeverbal kommunikation, problem bearbetning, copingstrategier och att förbättra självkänslan (Herbrecht, Poustka, Birnkammer, Duketis, Sshlitt, Schmötzer & Bölte 2009). Social kognition och interaktions träning för optimalt användande för vuxna med Autism (SCIT-A) är en metod som består av tre delar. De tre delarna handlar om emotionell träning, förstå situationer och intrigering (Turner-Brown, et al. 2008).

PEERS (Program for the Education and Enrichment of Relational Skills) är en intervention som

förbättrar sociala färdigheter genom att förbättrar relationer med vänner och utveckla ett nytt nätverk av vänner (Laugeson, Frankel, Mogil & Dillon 2008).

En social berättelse är en kort berättelse som beskriver en social situation innehållande en eller flera personer. Sociala berättelser inriktar sig på att förbättra sociala färdigheter för olika händelser men också förstå relevanta signaler och kunna ge lämpligt socialt svar (Scattone, Wilczynski, Edwards & Rabian 2002).

6.3.1 Gruppinterventioner

När en intervention ska användas för att förbättra den sociala gemenskapen hos personer med autism är det vanligt att den bygger på interventioner i gruppaktivitet. Författarna hittade sex studier som var speciellt inriktade på gruppinterventioner för att förbättra sociala färdigheter (Turner-Brown, et al. 2008; Herbrecht, et al. 2009; Tse, Strulovitch & Tagalakis, Meng & Fombonne 2007; McKay, Knott & Dunlop, 2007; Palmen, Didden & Arts, 2008; Golan & Baron-Cohen, 2006). Skillnaden mellan de olika interventionerna i artiklarna är att de har lite olika inriktningar på interventionerna.

Gruppinterventionerna var inriktade på problematik i den sociala interaktionen hos personer med autism. Problematik i den sociala interaktionen kan innebära att personer med autism har svårt att få kontakt med andra människor. Det kan vara svårt att veta när man ska ställa en fråga, när man kan avbryta och komma in i konversationen (Palmen, et al 2008). Svårigheter kan finnas i att få en bra social relation med sina studiekamrater och/eller arbetskamrater men även brist på vänner att umgås med på fritiden. Personer med autism kan ofta känna sig ensamma och det leder till mindre kvalitét i vänskapsrelationer. Det kan bli en större påverkan när personer med autism kommer in tonåren för att de blir mer medvetna om sina svårigheter i den sociala interaktionen. Det kan leda till isolering och känslor av ensamhet eller att bli ratad och mobbad av personer som finns i ens närhet (McKay, et al. 2007; Turner-Brown, et al. 2008; Tse, et al. 2007). Svårigheterna kan bero på att den sociala kognitionsförmågan inte utvecklas i lika hög grad för personer med autism jämfört med normal fungerande personer. Detta kan ge problematik i att förstå andra människors känslor, mer komplexa uttryck i ansiktet och olika förändringar i rösten. Det kan även vara svårt att uttrycka de egna känslorna (Golan & Baron-Cohen, 2006; Turner-Brown, et al. 2008).

Deltagarna i gruppinterventionerna inriktat mot social interaktion har träffats kontinuerligt under en period. Det har funnits en introduktions del i början av varje gruppmöte och ett schema för alla delmoment som ska göras under grupptillfället. Detta för att ge deltagarna struktur och för att de ska veta vad som händer under gruppmötet (Herbrecht, et al. 2009; Tse, et al. 2007). Handledarna har börjat med att diskutera med deltagarna vad som har hänt sedan senaste grupptillfället och om deltagarna är motiverade till dagens gruppmöte. I slutet av varje grupptillfälle har det funnits en utvärderingsdel där handledarna har gett feedback och diskuterat vad som har varit positivt i dagens gruppmöte. Fokus i de olika grupperna har varit till stor del liknande men med små skillnader. Det som har förekommit under de tillfällen grupperna har träffas är rollspel och gruppdiskussioner (McKay, Knott & Dunlop, 2007; Tse, et al. 2007). Deltagarna har tränats i att förbättra sociala och emotionella färdigheter. Deltagarna har fått information om sociala regler, verbal kommunikation och icke verbal kommunikation. Det har funnits hemuppgifter som deltagarna har fått göra till nästa tillfälle. Deltagarna har även skrivit en social dagbok för att kunna reflektera över vilka situationer som förekommer i den sociala interaktionen (Palmen, et al. 2008). I en del gruppinterventioner har deltagarna fått se filmer av olika situationer i den sociala interaktionen. I filmerna har det funnits sociala ledtrådar som senare efter filmen har diskuterats av deltagarna. Ett exempel på en social ledtråd var att deltagarna skulle uppmärksamma en man som avbröt en konversation mellan två personer. Mannens avbrytande var olämpligt i sammanhanget (Turner-Brown, et al. 2008). Individuella mål har förekommit i en del gruppinterventioner (Palmen, et al. 2008).

Artikeln som var inriktad på social kognition och interaktionsträning för optimalt användande för vuxna med Autism (SCIT-A) resulterade i förbättringar när det gäller social kognition och förståelse i de sociala funktionerna. Det fanns en bra närvaro bland deltagarna och de flesta deltagarna tyckte att gruppen var till hjälp. Självständigheten ökade under interventionen på grund av att deltagarna visade hög närvaro. Deltagarna var själva ansvariga för att närvara i gruppinterventionen. Handledarna gjorde inte stora ansträngningar för att påminna om grupptillfällena, det fick deltagarna hålla reda på själva (Turner-Brown, et al. 2008). I artikeln som grundades på KONTAKT visade resultatet att KONTAKT kan vara användbart för att öka den sociala förmågan och få en reduktion av problembeteenden över tid i olika kontexter (Herbrecht, et al. 2009). Två artiklar visade att deltagarna fått en förbättring av färdigheterna sociala interaktions- och konversationsfärdigheter på grund av interventionen (Palmen, Didden & Arts, 2008; McKay, Knott & Dunlop, 2007). Betydande förbättringar skedde mätt i både social kompetens och problembeteenden. En artikel resulterade i ökade sociala färdigheter och större

självförtroende i sociala interaktioner (Tse, et al. 2007).

Artikeln som inriktade sig på mind reading visade inte några förbättringar efter gruppinterventionen som var inriktad på social interaktion. Detta kan bero på att gruppinterventionen som var inriktad på social interaktion jämfördes med en grupp deltagare som använde ett dataprogram inriktat på mind reading (Golan & Baron-Cohen, 2006).

6.3.2 Vänner

På grund av problematik i den sociala interaktionen och emotionella förståelsen kan personer med autism få svårigheter i att skapa sociala relationer med vänner. Det finns interventioner som är inriktade på vänskap med målet att personer med autism ska få förmågan att förstå vänskap och stöd med att skaffa positiva sociala relationer (Bauminger 2002; Laugeson, Frankel & Mogil, 2008).

Bästa kompisar kan öka utvecklingen av sociala färdigheter, medan svårigheter i förmågan att skaffa vänner kan skada utvecklingen i den sociala interaktionen. Detta kan ge problem för personer med autism på grund av nedsättningar i den sociala förmågan. Konflikter med vänner kan även vara svåra att lösa då det kan finnas en nedsättning i förmågan att lösa sociala problem (Laugeson, et al. 2008).

I interventionerna med fokus på vänskap så har deltagarna träffats regelbundet på fasta tider under en period. Det har varit handledare som har undervisat deltagarna i olika teman i den sociala interaktionen med inriktning mot bättre förmåga i vänskapsfärdigheter. Olika frågor i de olika teman har varit vad är en kompis? Varför det är viktigt att lyssna på en kompis? Hur lyssnar man på en kompis? I vilken mening kompisar är lika och olika varandra. Teman på de olika mötena var bland annat inriktade på social interaktion, social kognition, social problemlösning och emotionell förståelse. Det förekom föreläsningar, rollspel, repetition av olika beteenden, coachning med feedback samt uppgifter inriktade på socialisering. Nyckelfaktorer till att skaffa sig vänner och behålla vänner förklarades (Bauminger 2002; Laugeson, et al. 2008).

I en intervention har det även ingått flera individuella kontaktkompisar som har träffat deltagarna kontinuerligt under interventionsperioden. I en interventionsstudie var föräldrarna mer involverade i själva interventionen (Laugeson, et al. 2008).

Resultatet visade att deltagarna gjorde olika framsteg efter interventionen. Framstegen som gjordes var inom områden såsom sociala regler, sociala interaktionen, sociala kognitionen, social problemlösning och emotionell förståelse. Det fanns även tydliga förbättringar när det gällde intresset för att ha kompisar, att dela med sig av erfarenheter med kompisar, bjuda hem kompisar, bli hembjuden till kompisar och bättre kvalitet i vänskapsrelationer (Bauminger 2002; Laugeson, et al. 2009).

6.3.3 Sociala berättelser

Sociala berättelser är en kort berättelse som beskriver en social situation. Den sociala situationen bygger på en social berättelse som innehåller en eller flera personer. Målet med den sociala berättelsen är att utveckla de sociala färdigheterna och den bygger på en händelse. De sociala färdigheterna utvecklas genom att få en förståelse för relevanta sociala signaler och kunna ge lämpligt socialt svar. Varje social berättelse är designad för att lära personer med autism vilka beteenden som är accepterade under en social situation. Detta görs genom att beskriva var aktiviteten ska äga rum, när den ska utövas, vad som ska hända, vem som skall närvara och varför personen ska agera på ett specifikt sätt. Den sociala berättelsen agerar som en rutin eller regel som personer med autism sedan kan tillämpa till den sociala situationen (Scattone et al. 2002).

De sociala berättelserna är individuellt anpassade och varje deltagare får en specifik berättelse. Den sociala berättelsen består av en skriven text som beskriver den aktuella situationen och de gensvar deltagarna förväntas ge. Introduktionen av den sociala berättelsen utförs av en handledare individuellt för varje deltagare. Handledaren måste försäkra sig om att deltagarna har förstått innebörden i den sociala berättelsen. Detta genom att ställa olika frågor till deltagarna som är relaterade till berättelsen (Scattone et al. 2002).

Resultatet visade att alla tre deltagarna förbättrade sina beteenden efter att den sociala berättelsen hade introducerats. Alla deltagarna visade att det hade förstått innebörden av den sociala berättelsen (Scattone et al. 2002).

7. Diskussion

7.1 Metoddiskussion

Författarna valde att använda sig av en systematisk litteraturstudie som metod för att kunna svara på studiens frågeställningar och syfte. Det är en bra metod att använda om man vill göra en klartläggning av publicerad forskning inom ett område (Forsberg & Wengström 2008).

För att kunna få struktur på sökningarna och för att hitta en mall för just de artiklar som författarna ville hitta skrevs inklusionskriterier och exklusionskriterier enligt Forsberg och Wengström (2008). För att komma åt den allra nyaste forskningen valde författarna i inklusionskriterierna att bara välja den forskning som var publicerad från år 2000 och framåt. Inklusionskriterierna för ålder var ungdomar och vuxna personer med autism. Författarna valde att begränsningen skulle vara att minst en deltagare skulle vara 15 år eller äldre. Författarna anser att även om de valda fjorton interventionsstudierna går ner i åldrarna så kan interventionsmetoden appliceras till ungdomar med autism om det finns minst en deltagare som är 15 år eller äldre i interventionsstudierna.

Resultatet har presenterats så att en arbetsterapeut ska kunna ha nytta av det material som författarna har funnit. Även om författarna inte hittade några arbetsterapeutiska artiklar skulle det vara generaliserbart så att en arbetsterapeut skulle kunna använda informationen för att kunna få en grund till en arbetsterapeutisk intervention. Författarna har analyserat varför de inte hittade data om arbetsterapeutiska interventioner och varför det kan vara svårt att hitta randomiserade kontrollerade studier för vuxna personer inom diagnosgruppen autism. Detta kan bero på att det inte finns så många utvecklade arbetsterapeutiska interventioner inom området och att det kan vara svårt att göra randomiserade kontrollerade studier just med den här diagnosgruppen, på grund av den problematik som finns i den sociala interaktionen. Författarna har valt genom inklusionskriterierna att bara välja ut de studier som har funnits i fulltext på Linköpings universitetsbibliotek. Detta kan ha gjort att författarna uteslutit studier där arbetsterapeutiska interventioner har förekommit och därmed missat viktig data inom forskningsområdet.

I den litteratursökning som gjordes har författarna valt databaserna Amed, Cinahl, Pubmed, Scopus och PsycINFO. De databaser som gav resultat genom de fjorton interventionsartiklarna som använts i

studien är Amed, Cinahl, Pubmed och Scopus. PsycINFO var den databasen som inte gav något resultat (bilaga 2). Författarna gjorde även sökningar i OT seeker för att se om det fanns några intressanta artiklar att inkludera i studien genom systematiska review artiklars referenser. Men detta gav heller inget resultat. Beslutet att använda just dessa databaser har författarna gjort genom att följa Ejvegårds (2009) rekommendationer när det gäller att välja databaser till litteraturstudier. Författarna valde därför att använda Linköpings universitetsbiblioteks hemsida för arbetsterapeuter och rekommenderade databaser av Linköpings universitetsbiblioteks hemsida. Valet av databaser författarna gjorde kan ha gjort att viktig data uteblivit från studien. Författarna kunde ha valt andra databaser som t.ex. Eric och även en manuell sökning kunde ha resulterat i mer relevant data. Sökorden som användes till denna studie har varit occupational therapy, intervention, activity, activity in daily life, activities of daily living, structure, social skills, leisure, autism och autism spectrum disorder. Sökorden som gav resultat genom de fjorton interventionsartiklarna (bilaga 2) var autism, social skills, activity of daily living, activity in daily living, intervention, adult, structure, activity och autism spectrum disorder. Sökorden har författarna analyserat många gånger för att kanske få ett bättre resultat och en artikel med en arbetsterapeutisk intervention i. Självklart kan det ha funnits något sökord som kunde ha varit mer passande för att kunna hitta en arbetsterapeutisk interventionsstudie eller en artikel som varit mer generaliserbar till arbetsterapi. Sökordet occupational therapy gav endast interventioner som inte stämde överens med studiens frågeställningar och syfte eller så var interventionsstudierna inriktade på barn. Författarna använde sig av sökordet activity för att kunna få bättre chans att få en arbetsterapeutisk intervention men det gav inget resultat.

När författarna analyserade data använde författarna Friberg (2006) som grund för att kunna få en klar struktur i materialet. Författarna analyserade interventionsstudierna genom frågeställningarna och syftet i studien. En sammanfattning av insamlade data gjordes för att kunna få en klar bild över hur materialet såg ut, samt för att analysera olika likheter och skillnader i interventionsstudierna. Efter det identifierades olika nyckelord av författarna som senare delades in i olika kategorier. Kategorierna användes av författarna för att kunna få en struktur i resultatet. Interventionsstudierna gav en klar bild över hur interventionerna hade genomförts. Det har författarna försökt att redogöra i resultatet för att en arbetsterapeut skulle kunna använda interventionerna som grund till en arbetsterapeutisk intervention.

Studiernas tillförlitlighet kan diskuteras. Det har varit svårt för författarna att hitta studier med hög tillförlitlighet. Detta tror författarna är att det kan finnas vissa svårigheter att hitta deltagare med denna

problematik som är villiga att delta i en studie med olika grupper. När författarna har undersökt tillförlitligheten har detta gjorts genom Holm (2000). Eftersom bevisvärde ett inte kan förekomma i en litteraturstudie så är det högsta förekommande bevisvärdet två, som är randomiserade kontrollerade studier. Antalet kontrollerade randomiserade studier som har förekommit i författarnas litteraturstudie är fyra av fjorton. Författarna anser därmed att det finns viss evidens även om den kunde starkare. Tillförlitligheten kan diskuteras men med tanke på författarnas målgrupp anser vi att det finns tillräcklig tillförlitlighet. Tretton av fjorton artiklar i studien beskriver positiv effekt av de interventioner som har förekommit i artiklarna. Mätningar före och efter intervention har förekommit i alla studier och dokumenterats väl i studierna. Enligt Forsberg och Wengström (2008) ger det ökad tillförlitlighet med före och eftermätningar.

7.2 Resultatdiskussion

Resultatet har författarna skrivit efter de kategorier som framkom av dataanalysen. Det som tydligt kom fram under analysen av de interventionsartiklar författarna valt ut var att det var interventioner inriktade på aktivitetsscheman, fritidsprogram, TEACCH, gruppinterventioner, vänner och sociala berättelser. De flesta artiklarna var på ett eller annat sätt inriktade på svårigheter i den sociala interaktionen eller sociala kognitionen för personer med autism.

På grund av att författarna inte hittade någon arbetsterapeutisk intervention när det gäller unga vuxna och vuxna personer med diagnosen autism så kommer här en vidare förklaring hur man kan använda interventionerna inom arbetsterapi.

Inom arbetsterapi arbetar man genom gruppinterventioner för att utveckla färdigheter inom boende, fritid och social samvaro (Eklund et al. 2010). Resultatet som författarna fick fram i denna studie har interventioner inriktat på TEACCH metoden och structure teachings om förklarats i resultatet (Van Bourgondien et al. 2003; Persson 2000; Siaperas & Beadle-Brown 2006). Den här interventionsmetoden kan en arbetsterapeut använda som grund för att utveckla färdigheter inom boende. Utveckling av färdigheter i fritids- och sociala aktiviteter förklaras i resultatet och skulle kunna anpassas till arbetsterapeutiska interventioner. Detta kan arbetsterapeuten göra genom gruppinterventioner eftersom resultatet visar att gruppinterventioner inriktat på att öka de sociala

färdigheterna visar sig ha en positiv inverkan på problematiken i den sociala interaktionen för personer med autism (Turner-Brown et al. 2008; Herbrecht et al. 2009; Tse, et al. 2007; McKey et al. 2007; Palmen et al. 2008; Golan & Baron-Cohen 2006).

Arbetsterapeuter arbetar för att motivera klienten till social delaktighet, att uppleva social delaktighet är det som är viktigast för klienten (Eklund et al. 2010). Detta anser författarna är en viktig del i interventioner inriktade på att öka den sociala förmågan hos personer med autism. Gruppinterventioner inriktat på den sociala interaktionen har förklarats i resultatet och de flesta gruppinterventioner har gett positiva resultat, författarna hittade mest artiklar inom detta område (Turner-Brown et al. 2008; Herbrecht et al. 2009, Tse et al. 2007; McKey et al. 2007; Palmen et al. 2008; Golan & Baron-Cohen 2006). Författarna anser att en arbetsterapeut kan anpassa gruppinterventioner inriktade på sociala förmågor som presenterats i resultatet. Arbetsterapeuten kan då sträva efter att personer med autism kan uppleva social delaktighet. Att uppleva social delaktighet är subjektivt och det är viktigt att vara medveten om det när man som arbetsterapeut arbetar med denna diagnosgrupp (Kielhofner, 2008).

Att sakna struktur i vardagen kan innebära ett stort problem för en person med autism. Interventioner inriktade på aktivitetsscheman är förklarade i resultatet. Det som är viktigt i att göra ett aktivitetsschema är att det ska vara individuellt och att aktiviteterna ska vara valbara. Det har en stor fördel när det gäller att öka självständigheten (Watanabe & Sturmey 2003). En arbetsterapeut har en viktig uppgift när det gäller att motivera klienten till engagemang i olika dagliga aktiviteter (Eklund et al. 2010).

Motivationen kan då ökas genom att arbetsterapeuten använder sig av valbara aktiviteter som är baserat på individuella val. Enligt Case-Smith och Arbesman (2008) ska en arbetsterapeut arbeta för att sträva mot självständighet i det dagliga livet och kan då göra det genom att använda ett aktivitetsschema i en arbetsterapeutisk intervention. Klientcentrat arbetssätt är ett viktigt element i arbetsterapi. Varje individ ska vara i fokus och interventioner ska vara utformade enligt individens önskemål och behov. Detta ska generera till att främja hälsa och välbefinnande (CAOT 2002).

Enligt Case-Smith och Arbesman (2008) ska forskning kring delaktighet inom autism prioriteras när det gäller arbetsterapi. Författarna anser att delaktighet i den sociala miljön är väsentligt när det gäller forskning inom autism för arbetsterapi. Forskning när det gäller arbetsterapi för personer med autism anser Case-Smith och Arbesman (2008) att det ska inriktas på ledarskap. Författarna anser att mer forskning bör bedrivas för arbetsterapeutens ledarskapsroll inom gruppinterventioner som är inriktade på att utveckla sociala färdigheter.

7.2.1 Förslag på fortsatt forskning

Behov av vidare forskning finns för unga vuxna och vuxna personer med autism när det gäller självständighet i det dagliga livet. Arbetsterapeuten behöver kunna använda sig av beprövad erfarenhet inom området och vidare forskning måste göras (Case-Smith & Arbesman 2008). Författarna anser att fortsatt forskning behövs för att kartlägga vilken problematik som kan finnas i aktivitetsutförandet i det dagliga livet för personer med autism. Speciellt när det gäller förberedelser inför att kunna leva ett självständigt liv när man närmar sig vuxen livet.

Författarna har gjort omfattande sökningar inom forskningsområdet och inte hittat någon arbetsterapeutisk interventionsstudie. Därför anser författarna att omfattande forskning kring unga vuxna och vuxna personer med autism inriktat på arbetsterapeutiska interventioner bör utvecklas. Delaktighet i den sociala miljön är något som författarna även ser som en stor problematik för denna diagnosgrupp och därför anser att forskning måste bedrivas inom området. På grund av att forskning inom social delaktighet har visat att även de personer som inte upplevts vara sociala ändå har ett behov av att uppleva att de är socialt delaktiga (Eklund et al. 2010).

8. Slutsats

Slutsatser som kan göras från denna studie är att det finns interventioner som är inriktade på vardagliga aktiviteter i hemmet, på fritiden och i den sociala gemenskapen som har en positiv effekt för unga vuxna och vuxna personer med autism. Interventionerna i denna studie kan användas för att förbereda personer med autism inför vuxenlivet och förbättra färdigheter hos personer i vuxen ålder. Denna litteraturstudie bidrar till att arbetsterapeuter får ökad kunskap inom området. Detta är betydelsefullt för att arbetsterapeuter ska kunna göra ökade insatser för unga vuxna och vuxna personer med autism. Det är beskrivit i resultatet en grund för insatser som en arbetsterapeut kan använda sig av i intervention för att personer med autism ska kunna få ökad självständighet i det dagliga livet. Detta kan ske genom struktur av vardagen, ökad delaktighet i fritidsaktiviteter, ökad social delaktighet och anpassning av den sociala miljön.

Referenser (Valda artiklar är markerat med **)

American Occupational Therapy Association AOTA (2008). Occupational therapy practice framework:

Domain and process. *American Journal of Occupational Therapy*, vol 62, ss 625–683.

Attwood, T (2000). *Om Asperger Syndrom – en vägledning för pedagoger, psykologer och föräldrar*.

Stockholm: Natur och Kultur

American Psychiatric Association (2000). *Diagnostic and statistical manual of mental disorders DSM – IV – TR*. Washington DC: R.R Donnelley & Sons Company.

**Bauminger, N (2002). The facilitation of social-emotion understanding social interaction in high-function children with autism: intervention outcomes. *Journal of Autism and Developmental Disorders*, vol 32, ss 283-298

Canadian association of occupational therapists CAOT (2002). *Enabling occupation - An occupational therapy perspective*. Ottawa. Ontario: CAOT publications ASE

Canadian association of occupational therapists CAOT (1997). *Enabling occupation - An occupational therapy perspective*. Toronto: CAOT: Publications ACE.

Case-Smith, J & Arbesman, M (2008). Evidence – base review of interventions for autism used in or of relevance to occupational therapy. *American journal of occupational therapy*, vol 62, ss 416-429

Crepeau, C & Schell, B (2003). *Willard & Spackman´s Occupational therapy*. Pennsylvania: Lippincott Williams & Wilkins.

Danmo, H (2006). *Boende och fritid* (Elektronisk). Tillgänglig:

http://www.handikappupplysningen.se/gn/opencms/web/AF/Leva_med_autism/att_sjalv_ha_aspergers/boende_fritid/http://www.autismforum.se/gn/opencms/web/AF/Leva_med_autism/styrkor_och_utmaningar/ensamhet_relationer/ Stockholm: Autismforum (2010-09-23)

Dawson, G & Walting, R (2000). Intervention to facilitate auditory, visual and motor integration in autism: a review of the evidence. *Journal of autism and developmental disorders*, vol 5, ss 415-21.

- De Clercq, H (2007). *Autism från insidan – en handbok*. Falun: Intermedia Books
- Ejvegård, R (2009). *Vetenskaplig metod*. Lund: Studentlitteratur.
- Eklund, M Gunnarsson, B & Leufstadius C (2010). *Aktivitet och relation mål och medel inom psykosocial rehabilitering*. Lund: Studentlitteratur
- Forsberg, C & Wengström, Y (2008). *Att göra systematisk litteraturstudie*. Stockholm: Natur och Kultur.
- Friberg, F (2006). *Dags för uppsats - vägledning för litteraturbaserade examensarbeten*. Danmark: Studentlitteratur.
- Förbundet Sveriges Arbetsterapeuter FSA (2004). *Etisk kod för arbetsterapeuter*. Nacka: FSA.
- **Garcia-Villamizar, DA & Dattilo J (2010). Effects of a leisure program on quality of life and stress on individuals with ASD. *Journal of intellectual disability research*, vol 54, ss 611-619
- **Golan, O & Baron-Cohen, S (2006). Systemizing empathy: Teaching Adults with Asberger syndrome or high functioning autism to recognise complex emotions using interactive multimedia. *Development and Psychopathology*, vol 18, ss 591-617
- Gillberg, C (1999). *Autism och autism liknande tillstånd hos barn, ungdomar och vuxna*. Stockholm: Natur och Kultur.
- Gillberg, C & Peeters, T (2002). *Autism medicinska och pedagogiska aspekter*. Finland: Cura bokförlag och utbildning AB.
- **Herbrecht, E Poustka, F Birnkammer, S Duketis, E Schlitt, S Schmötzer, G & Völte, S (2009). Pilot evaluation of the frankfurt social skills training for children and adolescents with autism spectrum disorder. *European Child & Adolescent Psychiatry*, vol 18, ss 327-335
- Holm, MB (2000). Our Mandate for the New Millennium: Evidence-Based Practice, 2000 Eleanor Clarke Slagle lecture. *American Journal of Occupational Therapy*, vol 54, ss. 575-585.

Högberg, M (2009). *Att planera sin tid* (Elektronisk). Tillgänglig:

http://www.autismforum.se/gn/opencms/web/AF/Leva_med_autism/styrkor_och_utmaningar/att_plane_ra_sin_tid/ Stockholm: Autismforum (2010-09-28)

Kadesjö, B (2007). *Nationellt vägledningsdokument om neuropsykiatriska störningar hos vuxna* (Elektronisk). Tillgänglig:

<http://www.socialstyrelsen.se/psyiskhalsa/nationellpsykiatrisamordning2005-2007/neuropsykiatriskastorningarhos> Socialstyrelsens Hemsida (10-10-03)

Kielhofner, G (2004). *Conceptual foundations of occupation therapy*. Philadelphia: F. A. Davis Company.

Kielhofner, G (2008). *Model of Human Occupation theory and application*. Lippincott Williams & Wilkins.

Klasén McGrath, M (2008). *Ensamhet och relationer* (Elektronisk) Tillgänglig:

http://www.autismforum.se/gn/opencms/web/AF/Leva_med_autism/styrkor_och_utmaningar/ensamhet_relationer/ Stockholm: Autismforum (2010-09-28)

**Laugeson, E Frankel, F Mogil, C & Dillon, A (2009). Parent-Assisted social skills training to improve friendships in teens with autism spectrum disorders. *Journal of Autism Development Disorders*, vol 39, ss 596-606

Loth, E Gómez, JC Happé, F (2008). Event Schemas in Autism Spectrum Disorder: The Role of Theory of Mind and Weak Central Coherence. *Journal of Autism and Developmental Disorder*, vol 38, ss 449-463.

**Mackay, T Knott, F & Dunlop, A (2007). Developing social interaction and understanding in individuals with autism spectrum disorder: A groupwork intervention. *Journal of intellectual and development disability*, vol 32(4), ss 279-290

**Palmen, A Didden, R Arts, M (2008). Improving question asking in high-functioning adolescents

with autism spectrum disorder. Effectiveness of a small-group training. *SAGE Publications and The National Autistic Society*, vol 12, ss 83-98

**Persson, B (2000). Brief report: Longitudinal study of quality of life and independence among adults men with autism. *Journal of Autism and Developmental Disorders*, vol 30, ss 61-66

Peeters, T (1998). *Autism: Från teoretisk förståelse till praktisk pedagogik*. Stockholm: Liber.

**Scattone, D Wilczynski, SM Edwards, RP & Rabian, B (2002). Decreasing Distrutive Behaviors of Children with Autism Using Social Stories. *Journal of Autism and Developmental Disorders*, vol 32, ss 535-543.

** Siaperas, P & Beadle-Brown, J (2006). A case study of the use of a structured teaching approach in adults with autism in a residential home in Greece. *SAGE publications and the national autistic society*. vol 10(4), ss 330-343

Socialstyrelsen (2003). *Klassifikation av funktionstillstånd, funktionshinder och hälsa*. Vällingby: Bokförlaget Bjurner och Bruno

**Tse, J Strulovitch, J Tagalakis, V Meng, L & Fombonne, E (2007). Social skills training for adolescents with Asperger syndrome and high-functioning autism. *Journal of Autism Development Disorder*, vol 37, ss 1960-1968

** Turner-Brown, LM Timothy, D Gabriel, PS Bodfish, DJW & Penn, DL (2008). Brief report: feasibility of social cognition and interaction training for adults with high functioning autism. *Journal of Autism and Developmental Disorders*. vol 38, ss 1777-1784.

**Van Bourgondien, ME Reichle, NC & Shopler, E (2003). Effects of a Model Treatment Approach on Adults with Autism. *Journal of Autism and Developmental Disorders*, vol 33, ss 131-140.

Wasteson, E (2010). *Vårdprogram för barn och ungdomar med autismspektrumtillstånd* (Elektronisk). Tillgänglig:

<http://www.lio.se/pages/100983/V%C3%A5rdprogram%20f%C3%B6r%20barn%20och%20ungdomar>

[%20med%20autismspektrumtillst%C3%A5nd.pdf](#) (10-11-24) Landstinget i Östergötland.

Wing, L (1996). *Autism – spektrum handbok för föräldrar och professionella*. Falun: Bokförlaget Cura AB

**Watanabe, M & Sturmey, P (2003). The effect of Choice-Making Opportunities during Activity Schedules on Task Engagement of Adults with Autism. *Journal of Autism and Developmental Disorders*, vol 33, ss 535-538

Bilaga 1

Tabell 1 granskningsraster

1. Titel, Författare, År, Tidskrift	Syfte	Metod, Urval	Reslutat	Bevisvärde
<p>Titel: Parent-Assisted social skills training to improve friendships in teens with autism spectrum disorders.</p> <p>Författare: Laugeson, Frankel, Mogil År: 2009 Tidskrift: Journal of Autism and Development Disorders</p>	<p>Syftet: Denna studie undersöker effektiviteten av en föräldra-assisterad intervention som förbättrar sociala färdigheter.</p>	<p>Metod: RCT experimentell studie Urval: 33 deltagare mellan 13-17 år.</p>	<p>Resultat: Tonåringarna i behandlingsgruppen visade en signifikant ökning när det gäller att bjuda hem vänner och de hade också bättre kvalitet på vänskapen i slutet av behandlingen jämfört med kontrollgruppen.</p>	2
2. Titel, Författare, År, Tidskrift	Syfte	Metod, Urval	Reslutat	Bevisvärde
<p>Titel: Breif report: Longitudinal study of quality of life and independence among adult men with autism.</p> <p>Författare: Persson B År: 2000 Tidskrift: Journal of Autism and Developmental Disorders</p>	<p>Syfte: Syftet med denna studie var att undersöka om TEACCH metoden var effektiv som grund till en intervention.</p>	<p>Metod: Longitudinal studie (kohorts) experimentell studie Urval: 7 deltagare mellan åldern 20-50 år.</p>	<p>Resultat: Visade att alla deltagarna gjorde framsteg. En av variabler som mättes var socialt beteende som visade förbättring hos deltagarna.</p>	3
3. Titel, Författare, År, Tidskrift	Syfte	Metod, Urval	Reslutat	Bevisvärde
<p>Titel: Decreasing Distruptive Behaviors</p>	<p>Syfte: Denna studie</p>	<p>Metod: Multipel baseline design</p>	<p>Resultat: Det visade att alla tre deltagarna</p>	3

of Children with Autism Using Social Stories Författare: Scattono, Wilczynski, Edwards År: 2002 Tidskrift: Journal of Autism and Developmental Disorders	undersöker effektiviteten av sociala berättelser som har blivit introducerad i naturlig miljö för att dels minska destruktiva beteenden.	experimentell studie. Urval: Tre deltagare mellan 7 och 15 år.	minskade sina destruktiva beteenden efter att den sociala berättelsen hade introducerats.	
4. Titel, Författare, År, Tidskrift	Syfte	Metod, Urval	Resultat	Bevisvärde
Titel: Improving question asking in high-functioning adolescents with autism spectrum disorders. Författare: Palmen, Diden, Arts År: 2008 Tidskrift: SAGE Publications and The National Autistic Society	Syfte: Denna studie syfte var att förbättra förmåga att kunna ställa frågor under handlednings konversationer för ungdomar med autism.	Metod: Multiple baseline design three groups experimentell studie Urval: Nio deltagare mellan 17 och 25 år.	Resultat: Statistiskt signifikant ökning i deltagarnas förmågor att ställa frågor under handlednings konversationer.	3
5. Titel, Författare, År, Tidskrift	Syfte	Metod, Urval	Resultat	Bevisvärde
Titel: The effect of Choice-Making Opportunities during Activity Schedules on Task Engagement of Adults with Autism.	Syfte: Denna studie bedömer effekterna av beslutsfattande möjligheter i ett aktivitetsschema	Metod: Multiple baseline across subject design experimentell studie. Urval: Tre	Resultat: Resultatet visade att alla deltagarnas uppgiftsbeteende förbättrades och deras olämpliga beteende	3

Författare: Watanabe, Sturme År: 2003 Tidskrift: Journal of Autism and Developmental Disorders		deltagare mellan 22-40 år.	minskade.	
6. Titel, Författare, År, Tidskrift	Syfte	Metod, Urval	Resultat	Bevisvärde
Titel: Developing social interaction and understanding in individuals with autism spectrum disorder: a group work intervention. Författare: Tommy McKey, Fiona Knott, Aline-Wendy Dunlop År: 2007 Tidskrift: Journal of intellectual and development disability	Syfte: Syftet med denna studie var att förbättra den sociala interaktionen och förståelsen hos barn och ungdomar med autism genom en grupparbetes intervention.	Metod: Kvasi-experimentell studie. Urval: 46 deltagare mellan 6-16 år	Resultat: Det visade sig att det fanns fördelar med interventionen. Deltagarna förbättrade sina sociala förmågor och den sociala kompetensen.	3
7. Titel, Författare, År, Tidskrift	Syfte	Metod, Urval	Resultat	Bevisvärde
Titel: Social skills training for adolescents with Asperger syndrom and high-functioning autism Författare: Tse, Strulovitch, Tagalakis År: 2007 Tidskrift:	Syfte: Är att träna sociala färdigheter i grupper.	Metod: Kvasi-experimentell studie Urval: 46 deltagare mellan 13-18 år.	Resultat: Betydande förbättringar skedde i både social kompetens och problem beteenden.	3

Journal of autism development disorder				
8. Titel, Författare, År, Tidskrift	Syfte	Metod, Urval	Resultat	Bevisvärde
Titel: Effects of a leisure program on quality of life and stress on individuals with ASD Författare: Garcia-Villamizar Dattilo År: 2010 Tidskrift: Journal of intellectual disability research	Syfte: Är att utvärdera effekterna av ett fritidsprogram på livskvalitén och stress för individer med autism.	Metod: RCT experimentell design Urval: 71 deltagare mellan 17-39 år.	Resultat: Betydande förbättringar skedde mätt i både social kompetens och problembeteenden.	2
9. Titel, Författare, År, Tidskrift	Syfte	Metod, Urval	Resultat	Bevisvärde
Titel: A Case study of the use of a structured teaching approach in adults with autism in a residential home in Greece. Författare: Siaperas, Beadle-Brown År: 2006 Tidskrift: SAGE publication and the national autistic society	Syftet: Denna fallstudie undersökte effekten av ett program som var baserad på TEACCH metoden och involverade structure teaching.	Metod: Fallstudie Urval: 12 deltagare mellan 16-30år.	Resultat: Signifikant förbättring i deltagarnas sociala förmågor.	3
10. Titel, Författare, År, Tidskrift	Syfte	Metod, Urval	Resultat	
Titel: Brief Report: Feasibility of social cognition and	Syftet: Är att utvärdera möjligheten och	Metod: Kvasi-experimentell design. Urval:	Resultat: Deltagarna visade förbättring i theory of mind	3

interaction training for adults with high functioning autism Författare: Turner-Brown, Perry, Dichter, År: 2008 Tidskrift: Journal of Autism and Developmental Disorders	effekten av en gruppbaserad kognitiv beteende intervention för att förbättra social kognition för vuxna med autism.	11 deltagare mellan 18-55 år.	förmågor och i social kommunikation. Det visade sig att SCIT verkar lovande för vuxna med autism.	
11. Titel, Författare, År, Tidskrift	Syfte	Urval, Metod	Resultat	Bevisvärde
Titel: Effects of a Model Treatment Approach on Adults with Autism Författare: Van Bourgondien, Reichle, Schopler År: 2003 Tidskrift: Journal of Autism and Developmental Disorders	Syftet: För studien är att utvärdera effekten av en TEACCH metoden i ett gruppboende program för att förbättra kvalitén av behandlingsprogrammet och anpassning av individer med autism.	Metod: RCT Experimentellt design Urval: 32 deltagare unga vuxna och vuxna.	Resultat: Visar att deltagarna i det Carolina Living and Learning Center upplevde en ökning av struktur och social interaktion till skillnad mot kontrollgruppen.	2
12. Titel, Författare, År, Tidskrift	Syfte	Urval, Metod	Resultat	Bevisvärde
Titel: The facilitation of social-emotion understanding social interaction in high-	Syftet: Är att undersöka effekten om personer med	Metod: Kvasi-experimentell design. Urval: 15 deltagare	Resultat: Det demonstrerar framgång i initiativ till positiva sociala	4

function children with autism: intervention outcomes. Författare: Bauminger N År: 2002 Tidskrift: Journal of Autism and Developmental Disorders	autism gör förbättringar efter interventionen i deras förmåga att lösa sociala problem, deras emotionella. förståelse och deras sociala interaktion med kompisar (s.286)	mellan 8-17 år.	interaktioner med kamrater efter behandling, speciellt så förbättrades ögonkontakt och förmågan att dela med sig av erfarenheter med kamrater och visa intresse i kamratskap.	
13. Titel, Författare, År, Tidskrift	Syfte	Urval, Metod	Resultat	Bevisvärde
Titel: Pilot evaluation of the Frankfurt social skills training for children and adolescents with autism spectrum disorder Författare: Herbrecht, Poustka, Virnkammer År: 2009 Tidskrift: European Child & Adolescent Psychiatry	Syfte: Är att undersöka effekten av en intervention inriktad på social träning i grupp för barn och ungdomar med autism spektrum.	Metod: Experimentell studie av liten skala Urval: 17 deltagare mellan 9-20 år.	Resultat: Frankfurt social skills training (KONTAKT) har positiva effekter och kan användas när det gäller interventioner inriktade på social träning.	3
14. Titel, Författare, År, Tidskrift	Syfte	Urval, Metod	Resultat	Bevisvärde
Titel: Systemizing empathy: Teaching Adults with Asberger syndrome or high functioning autism to	Syfte: Den här artikeln utvärderar Mind Reading, en interaktiv och	Metod: RCT experimentell design Urval: Experiment 1:	Resultat: I båda experimenten gjorde interventionerna större förbättringar än	2

reconise complex emotions using interactive multimedia Författare: Golan, Baron-Cohen År: 2006 Tidskrift: Development and Psychopathology	systematisk guide till känslor, dess effekt i att lära personer med autism att känna igen komplexa emotioner i ansikte och röst.	65 deltagare Experiment 2: 39 deltagare mellan 21-43 år.	kontrollgrupperna i den sociala interaktionen.	
---	--	---	--	--

Bilaga 2

Tabell 2 artiklar sista urval

Databas	Sökord	Sök- resultat	Datum, tid	Lästa abstract	Valda artiklar
Cinahl	Autism and social skills	167	2010-08-18 15:19	12	Parent-Assisted social skills training to improve friendships in teens with autism spectrum disorders Laugeson, Frankel, Mogil (2009) Reviews och Refereed
Cinahl	Autism and activity of daily living (vuxna, fulltext, 2000-2010)	8807	26/08/2010 12:13	8	Breif report: Longitudinal study of quality of life and independence among adults men with autism Persson B (2000) Reviews och Refereed
Cinahl	Autism and intervention and social skills	148	25/08/2010 19:19	20	Decreasing disruptive behaviors of children with autism using social stories Scattone, Wilczynski, Edwards (2002) Reviews och Refereed
Cinahl	Autism spectrum disorder (adolescent)	144	31/08/2010 15:06	10	Improving question asking in high-functioning adolescents with autism spectrum disorder. Effectiveness of a small-group training Palmen, Didden, Arts (2008) Reviews och Refereed
PubMed	autism AND activities in daily living	166	2010-05-14	12	The effect of choice-making opportunities during activity schedules on task engagement of adults with autism. Watanabe, Sturmey (2003) Reviews och Refereed

Cinahl	Autism and social skills	167	2010-08-19 17:38	15	Developing social interaction and understanding in individuals with autism spectrum disorder: A groupwork intervention Mackay, Knott, Dunlop (2007) Reviews och Refereed
					Social skills training for adolescents with aspergers syndrome and high functioning autism Tse, Strulovitch, Tagalakismeng (2007) Reviews och Refereed
Cinahl	Autism and activity and intervention	285	31/08/2010 15:19	8	Effects of a leisure programme on quality of life and stress on individuals with ASD Garcia-Villamiser, Dattilo (2010) Refereed
Scopus	"adult autism" AND intervention	18	2010-05-23 15:03	2	A case study of the use of a structured teaching approach in adults with autism in a residential home in Greece Siaperas, Beadle-Brown (2006) Reviews och Refereed
Amed	Autism AND intervention	146	23/05/2010 19:54	9	Brief report: feasibility of social cognition and interaction training for adults with high functioning autism. Turner-Brown, Perry, Dichter, (2008) Reviews och Refereed

Cinahl	Autism and structure	60	2010-05-10 15:39	4	Effects of a Model Treatment Approach on Adults with Autism Van Bourgondien, Reichle, Schopler (2003) Reviews och Refereed
Cinahl	Intervention and autism (fulltext, ålder 13-64) År 2000-2010	78	25/08/2010 09:27	15	The facilitation of social-emotion understanding social interaction in high-function children with autism: intervention outcomes. Bauminger N (2002) Reviews och Refereed
					Pilot evulation of the frankfurt social skills traning for children and adolescents with autism spectrum disorder Herbrecht, Poustka, Virnkammer (2009) Refereed
Pubmed	Autism and intervention and social skills and adult	30	23/08/2010 17:16	1	Systemazing empathy: Teaching Adults with Asberger syndrome or high functioning autism to reconise complex emotions using interactive multimedia Golan, Baron-Cohen (2006) Refereed